
Магистърските програми по Социални дейности във Факултета по педагогика на Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Тони Манасиева

Резюме: В статията се представят магистърските програми на Факултета по педагогика, които са към професионално направление Социални дейности – тяхното развитие, организация, насоченост, специфика на обучението и реализацията на студентите.

Ключови думи: ОКС „магистър“, магистърска програма, обучение/учебен план, професионално направление, прием, обучение, реализация

Master's Programs Social Activities in the Faculty Of Education in the Sofia University "St. Kliment Ohridski"

Toni Manasieva

Abstract: The article presented the masters program at the Faculty of Education who to professional field "Social Activities" - their development, organization, focus and specificity of training them and development of students.

Keywords: master degree, MA, curriculum, professional field, admission, study, realization

Обучението в образователно-квалификационна степен „магистър“ е предназначено да „осигурява задълбочена фундаментална подготовка, съчетана с профилиране в определена специалност“ (Постановление № 215, § 6 от доп. разпоредби). Като допълнително, надграждащо, то е достъпно за всички, завършили с необходимия успех образователно-квалификационна степен „бакалавър“, която се придобива в 4-годишно обучение, както и за завършилите специалности с по-голяма продължителност, в които обучението започва след средно образование и са само в ОКС „магистър“ (медицина, право, някои инженерни науки). Целта на анализа в настоящата статия е да очертае модела на подготовката на магистри по направление Социални дейности, а също и да открие особеностите и постиженията на Факултета по педагогика на Софийския университет в това образователно поле.

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

Българското законодателство допуска обучение в магистърска степен и на кандидати, завършили 3-годишен курс със степен „професионален бакалавър“, но само в същото професионално направление и в магистърски програми с минимум 4-семестриална продължителност. Засега Факултетът по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“ не предлага магистърско обучение за професионални бакалаври. Заявен е обаче такъв интерес от завършили медицински колежи към наши програми именно от направление Социални дейности, но те биха могли да се обучават в тях след разработване на разширен учебен план и акредитационно одобрение.

Предлаганото от Факултета по педагогика на Софийския университет обучение в магистърска степен към акредитираното професионално направление Социални дейности бележи своето начало през учебната 2000/2001 година, когато се създават две магистърски програми:

- „Социална работа в общински структури“ – съществувала с това наименование до учебната 2001/2002 година, а от следващата 2002/2003 като „Социална работа в общински (локални) структури“ и продължила до 2007/2008 година;
- „Социална работа с деца“ – която от учебната 2007/2008 година е вече „Социална работа с деца и семейства“.

На втората година от създаването на тези магистърски програми се откриват още три към професионалното направление Социални дейности, в случая във Факултета по педагогика и към бакалавърската специалност Социални дейности. Тези програми с начало учебна 2001/2002 година съществуват и до днес с непроменено наименование:

- „Управление на институциите за социална работа“;
- „Квалификация и пренасочване на работната сила“;
- „Клинична социална работа“.

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

Сега Факултетът по педагогика има общо 10 магистърски програми и една междуфакултетска, от които в направление Социални дейности са:

- „Управление на институциите за социална работа“ (Social Institutions Management) – с ръководител проф. дпн Албена Чавдарова;
- „Клинична социална работа“ (Clinical social work) – с ръководител проф. дпн Сийка Чавдарова-Костова;
- „Квалификация и пренасочване на работна сила“ (Qualifications and Redirection of the workforce) – с ръководител доц. д-р Силвия Цветанска;
- „Социална работа с деца и семейства“ (Social work with children and families) – с ръководител доц. д-р Тони Манасиева.

От учебната 2013/2014 година Факултетът по педагогика съвместно с Богословски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ изготви и предлага обучение и в първата в университета, разработена от двата факултета на изцяло паритетен принцип, междуфакултетска магистърска програма „Църковно социално дело“ (Church social work). Тя е към професионално направление Религия и теология, но има специфично социално поле на реализация. Интегративният ѝ характер „осигурява широк спектър на теоретичната и практическата подготовка за работа с различни лица, групи и общности, които имат нужда от църковно-социална подкрепа“ и е в отговор на актуалната необходимост от подготовка на специалисти за едно „засилено участие на Българската православна църква в социалната дейност“, което съответства „на историческите традиции и европейските тенденции за развитие на социалната дейност на Църквата и нейната представителност в специфичните грижи на обществото за нуждаещи се групи от населението“ (Справочник, 2016). Тази програма стартира в задочна форма на обучение, с 4-семестриална продължителност, а от 2015/2016 година се предлага и за редовна форма. Още в първата година има набран достатъчен брой студенти – 8, с впечатляващо отношение към тази област, така необходима за развитие на научни основи у нас,

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

но през следващите години определени макро- и микроусловия препятстват набирането на необходимия за нейната рентабилност минимум брой кандидати (а пред програмата има сериозни перспективи, включително за обучение на чуждестранни студенти, особено от съседни държави).

Повечето от програмите на Факултета по педагогика са разработени и за редовна, и за задочна форма на обучение, като при задочната се покриват 2/3 от учебната заетост на редовната. От магистърските програми по Социални дейности обаче половината са само в задочно обучение – „Клинична социална работа“ и „Квалификация и пренасочване на работна сила“, другите две се предлагат и в редовно, и в задочно обучение. Но при всички продължителността на обучението е два и три семестъра, в зависимост от базовото образование на кандидатите – два семестъра за т.нар. специалисти, т.е. придобили висше образование в ОКС „бакалавър“ в същото и сродно професионално направление, и три семестъра за т.нар. неспециалисти – завършили висше образование в направление, различно от това на магистърската програма.

Приемът на желаещите се осъществява по документи и събеседване в комисии по отделните програми, а завършването – с разработване на дипломна работа под ръководството на научен ръководител и защитата ѝ пред комисия по съответното направление. Подробна информация за условията и обучението се публикува ежегодно в отделен кандидатстудентски справочник на университета за ОКС „магистър“, както и в сайта на Факултета по педагогика. Принципът отговаря на този в останалите университети в България – всяка година на Академическите си съвети всеки от тях приема собствен Правилник за прием на магистри, който се основава и на правилника на съответния университет, и на Закона за висшето образование и Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по образователно-квалификационни степени – документи, валидни за всички ВУЗ-ове в страната. След това условията за прием

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

и обучение се публикуват от университета на интернет страницата му, в нашия – и в хартиен вариант.

Условията за прием на чуждестранни студенти са допълнително регламентирани в съответни нормативни документи (Прием за чуждестранни студенти). Досега в магистърските програми на Факултета по педагогика са се обучавали и се обучават студенти от Армения, Испания, Македония, Молдова, Турция, Сърбия, Украйна, които кандидатстват самостоятелно или по междуправителствени спогодби и програми Еразъм и Еразмус Мундус. Ограниченият досега прием на чуждестранни студенти в магистърска степен обаче има потенциал да се развива повече и факултетът ни е готов да поеме такива студенти, които да се интегрират в действащите програми, включително тези по Социални дейности. Езиковата бариера е лесно преодолима за говорещите славянски езици, а университетът предлага и едногодишно предварително езиково обучение в своя Институт за чуждестранни студенти, където колегите са изградили отличен механизъм на менторство.

Традиционно в Софийски университет се провеждат два приема в ОКС „магистър“ – наесен (зимен) и напролет (летен), като всеки факултет решава сам детайлите по организацията на приемните сесии. Факултетът по педагогика от самото създаване на магистърските програми извършва само есенен прием на студенти. За разлика обаче от други факултети, където частично има възможност за кандидатстване само по документи, нашият държи и на събеседване с кандидатите, предвид професионалната специфика. За кандидатстващите в програмите към Социални дейности това събеседване „включва въпроси, отнасящи се до мотивацията за избор на конкретните магистърски програми, лични, професионални качества и комуникативни умения. Като допълнителен въпрос е включен казус от ... социалната практика, чрез което се цели да се идентифицират умения на кандидатите за разсъждаване и търсене на решения на реален ... социален проблем“ (Магистърски програми).

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

Организацията на есенния прием протича по следния начин: към края на всяка учебна година факултетите подават към Ректората информация за магистърските програми, които ще предлагат през следващата учебна година, и след одобрението им, както и след приемането на общия правилник за прием на магистри в Университета, през м. юни се огласяват условията за кандидатите – документи и срокове, изпити и други изисквания. Факултетът по педагогика провежда събеседването с кандидатите традиционно във втората половина на м. септември. Около седмица преди датата му приключва приемът на документи, след което специална техническа комисия ги разглежда и определя допустимостта на кандидатите за отделните програми, за които са заявили желание в типова молба. Всеки кандидат е свободен да посочи в нея неограничен брой програми към съответния факултет. Класирането става по низходящ ред на желанията и по бал, който е сума от средноаритметичната оценка от дипломата (образувана от средния успех от обучението и държавните изпити) и оценката от приемния изпит-събеседване. Във факултета ни стартират програми, в които са се записали най-малко 6 студента. За обучението на чуждестранни студенти има допълнителна специфика в регламента, свързана с признаването на дипломите и статута им на кандидатстващи.

След провеждането на събеседването по комисии, факултетската техническа комисия извършва класирането на кандидатите и го предава в Ректората. Въз основа на класиранията по факултети Ректорът на университета издава в началото на м. октомври заповед за записване на приетите студенти, което те трябва да извършат непосредствено след нея в срок от една работна седмица. Така от втората половина на м. октомври могат да започнат учебните занятия за новоприетите магистри. Във Факултета по педагогика от близо 10 години се организира официално откриване на учебната година, на което присъстват и ръководителите на магистърските програми, и инспекторът по учебната дейност. На това откриване първо деканът и зам.-деканът по учебната дейност в

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

магистърска степен поздравяват студентите, представят се ръководителите на програмата, дават се най-общи разяснения по организацията, администрирането на учебния процес и спецификата на програмите, след което всяка група със своя ръководител поотделно провежда среща и на нея студентите се информират за по-специфични въпроси, свързани с изпълнението на учебния план на съответната програма.

От учебната 2013/2014 година **учебните планове** на всички програми са актуализирани като част от стартирания през предходната година цялостен процес на обновяване на учебната документация на общоуниверситетско ниво. Свързани с този процес са и някои промени в екипите, осигуряващи занятията по съответните учебни дисциплини. Разработването и утвърждаването на учебните планове във Факултета по педагогика протича на няколко равнища: катедра, към която е ръководителят на магистърската програма – факултетска учебна комисия – факултетен съвет – университетска учебна комисия – академически съвет.

Обучението по магистърските ни програми, отразено в учебните планове, е разпределено в четири основни блока дисциплини: базови задължителни, специализиращи задължителни, специализиращи избираеми, факултативни. Часовете по тях са разпределени в лекции, семинарни упражнения и практически занятия.

Учебните дисциплини се водят от щатни преподаватели с експертиза в съответната област и от хонорувани специалисти във водещи институции с отношение към проблематиката. Успешното завършване на всяка дисциплина с оценяването по нея носи на студента определен брой кредити. Задължителните дисциплини завършват с изпит, а избираемите предимно с текуща оценка. С текуща оценка, съответно носеща отделен брой кредити, завършват и курсовите работи, които са включени като задължителни в учебните планове на магистърските ни програми по Социални дейности. Тези курсови работи са много полезни за разработването впоследствие на дипломна работа, която е общо

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

изискване за дипломиране на магистрите ни във факултета, и полезни особено за онези студенти, които са завършвали базовото си образование не с дипломна работа, а с държавен изпит.

Вече във всички наши магистърски програми са включени и практикуми, които дават представа на студентите за работата „на терен“ по съответния профил. За програмите към направление Социални дейности практическите занятия се провеждат в дадена социална институция, като се подбират такива организации и специалисти в тях, които имат съществен принос в съответната професионална сфера. Тези практикуми дават допълнителна възможност на студентите да се запознаят директно с процеса на работа в социалната практика. През годините практикуми или отделни посещения като хоспитиране са провеждани в бюра по труда, в специализирани институции и „социални услуги в общността“ от резидентен и нерезидентен тип, в различни държавни и неправителствени организации, фондации. Практически ориентирани занятия не само запознават студентите с естеството на работата в различни социални организации, но им дават и определени възможности за лично участие в някои форми, да общуват с клиенти, да разработват методически, организират и провеждат дейности с тях – естествено под ръководството на водещите занятията, които в половината практикуми са с функция и на базови специалисти. В резултат, успоредно с усвояването на знания, се формират известни нагласи и умения за работа с различни категории лица и в различна професионална среда, и така още на академично равнище студентите могат да изпробват свои способности и да проверят своята ориентация към такъв тип работа като вариант за бъдеща трудова реализация.

Повечето от програмите имат и тренинги. Не само в тях, а и по останалите дисциплини се използват интерактивни методи на обучение, дискусии, работа по проект, решаване на казуси и други възможности за активно включване на студентите в процеса на обучение. Текущо, в хода на обучението по

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

задължителните и избираемите дисциплини, се използват и възможностите за посещения и участие в подходящи инициативи, дейности на различни формални и неформални организации и общности, съответстващи на изучаваната проблематика.

Студентите от трисеместриалната форма на обучение – завършили бакалавърска степен в професионално направление, различно от това на магистърската програма, в която са, слушат в общ блок първо базовите задължителни дисциплини, които са подбрани измежду основните в бакалавърския курс на специалност Социални дейности. Студентите от двусеместриалната форма – завършили бакалавърска степен в същото професионално направление, започват със специализиращите в конкретната програма дисциплини.

Избираемите и факултативните дисциплини студентите избират съобразно личния интерес, измежду включените в учебния план, като условието за стартиране на група също е минимум 6 души. При несформиране на група поради малък брой желаещи студентите се пренасочват по следващо свое желание към стартиращи групи. Разнообразието на области, от които студентите идват и към които проявяват интерес за своята реализация, води и до разнообразие в желанията им при избора, затова препоръката за посочване на резервно желание кореспондира с изискването за съчетаване на съобразяване с лична мотивация и административни условия.

При актуализацията в учебните планове бяха въведени конкретни факултативни дисциплини – във всяка програма към Социални дейности 3 до 4 на брой, от които всеки студент може да избере една, носеща му допълнителни 2 кредита. Уеднаквено всички са в последния семестър и с хорариум 15+15 ч. за редовна форма на обучение и 10+10 ч. за задочна. Факултативните дисциплини са дефинирани по Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на ОКС „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ като даващи

Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“

„възможност за получаване на знания и умения в различни научни области в съответствие с интересите на студентите“ (чл. 2, ал. 5). Съобразено обаче с краткия период на обучението на магистрите и тесния им интерес на специализация, при подбора на факултативни дисциплини се ориентирахме към такива, които имат по-голямо теоретико-практическо приложение за съответната целева група обучаващи се. Така, макар и от друго професионално направление, каквато е философията на факултативните дисциплини по дефиниция, се оформиха подходящи курсове, като повтарящите се в различни програми позволяват блоково четене и това съответства на реалността да бъде сформирана група от частично избрали ги от отделните програми студенти, които желаят допълнително обучение по тази проблематика с екстра-кредити.

Каква е специфичната **насоченост** на всяка от програмите:

Четирите ни магистърски програми към професионално направление Социални дейности дават базови компетенции в рамките на няколко общи дисциплини, които представят основите и методите на социалната работа, правните основи и организацията и управлението на социалната работа, психология и социална медицина, а след тях – в специализиращи дисциплини в профила на отделните програми:

- **Управление на институции за социална работа** – подготвя „висококвалифицирани кадри за различните сфери и на различните нива на управлението на институциите за социална работа чрез: ...специализирана теоретична подготовка в областта на стратегическия и комуникационен мениджмънт, на иновациите в управлението, на социалния маркетинг и на европейските практики в посочените области; формиране на управленски умения и нагласи за работа с различни категории персонал и работа в екип“, за професионалното и личностното развитие и повишаване качеството на предоставяните социални услуги, при съответната организационна култура, прилагане на съвременни управленски технологии, „изграждане и прилагане на

Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“

информационни системи в управлението на организацията“ и други, също „разработване и управление на проекти с различни целеви групи (безработни, етнически и малцинствени общности)“ (Учебни планове).

- **Клинична социална работа** подготвя висококвалифицирани специалисти, които работят или желаят да работят „с различни категории клиенти на социални институции в клинична среда“ – със заболявания, увреждания, личностно-поведенчески нарушения, „продължителни психосоматични разстройства, състояния на стрес и дистрес, старчески нарушения“, зависимост от психоактивни вещества, деца със специални образователни потребности, бежанци и др. (Учебни планове). Подготовката включва овладяване и усъвършенстване на знания и умения за:

- ✓ спецификата на клиничната социална работа с различни клиенти;
- ✓ „методологическите и ценностните основи на клиничната социална работа – като професионален и непрофесионален ангажимент (просоциално помагащо поведение);
- ✓ прилагане на социално-психологически интервенции в рамките на социалните грижи“ за различните категории клиенти;
- ✓ „установяване и проследяване на поведенчески симптоми, свързани с аномалии в социалното, емоционалното, интелектуалното поведение на личността“;
- ✓ консултиране, ресоциализация, рехабилитация, възпитателни интервенции;
- ✓ „преодоляване на дезадаптивно поведение, социално-медицински подходи в профилактико-оздравителната рехабилитация и др.“ (Учебни планове; Справочник, 2016).

- **Квалификация и пренасочване на работна сила** е насочена към подготовка и повишаване на професионалната квалификация на студентите за реализация в сферата на „кариерно образование и консултиране в системата на

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

общо и професионално образование, професионалното ориентиране“, реализация на пазара на труда и преквалификация „на различни целеви групи в различни типове институции“, държавни, неправителствени и други организации (Учебни планове). Тази магистърска програма е привлекателна за студентите и с това, че на желаещите се предлага възможност за сертифициране по международната програма за подготовка на кариерни консултанти Global Career Development Facilitator (GCDF).

• **Социална работа с деца и семейства** е предназначена за кандидати с интерес към работата с различни категории деца и семейства. Студентите получават задълбочена академическа теоретична и практическа подготовка за:

- ✓ познаване и приложение на българското и международното законодателство за деца и семейства и моделите на семейна социална политика;
- ✓ фамилна социална работа, съобразена с особеностите на съвременните брак и семейство, включително етнокултурни; от подготовка за семеен живот и родителска грижа до кризисни семейни ситуации;
- ✓ работа с различни категории нуждаещи се деца и техните семейства – с увреждания, девиантно поведение, други различия и проблеми;
- ✓ методика на работата в традиционни институции и алтернативни форми, които предоставят социални услуги за деца и семейства;
- ✓ професионална помощ при проблеми в развитието и функционирането на семейството;
- ✓ превенция на риска: от изоставяне, занемаряване, отпадане от училище, социално изключване, насилие, отклонения в поведението, зависимости и др.;
- ✓ супервизия и консултиране в социалната работа с деца и семейства;
- ✓ разработване и прилагане на стратегии за развитие на социалните услуги за рискови групи деца и семейства;
- ✓ планиране, организиране, разработване, управление и реализиране на социални услуги за деца и семейства;

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

✓ организиране и координиране на социалната работа на различни институции по отношение грижата за деца и семейства.

Професионалната реализация и кариерно развитие, която нашите магистърски програми предлагат на студентите, обхващат множество сфери и работни позиции:

- за завършилите МП „Управление на институции за социална работа“ – ръководни кадри на всички равнища в сферата на социалната работа, в държавна и местна администрация, институции, организации и структури на гражданското общество;

- за завършилите МП „Клинична социална работа“ – социални работници в различни клиники, диспансери, дневни стационари; ръководители и социални работници в клиники и центрове за работа с хора с увреждания, в домове за деца, домове за стари хора, хосписи;

- за МП „Квалификация и пренасочване на работна сила“ – специалисти по професионално ориентиране и пренасочване, обучение и развитие на персонала, експерти и ръководители в отдели човешки ресурси и в центрове за образователни услуги, трудови посредници и консултанти, експерти „при създаване и изпълнение на програми за професионална квалификация и преквалификация за нуждите на социалната работа с уязвими групи лица“ (Учебни планове), „управленци и експерти на национално и общинско равнище, както и в неправителствения сектор“ (Справочник, 2016). Тези, които към програмата са придобили валидирания сертификат GCDF, могат да се реализират и като кариерни консултанти.

- МП „Социална работа с деца и семейства“ – социални работници и експерти в социални и социално-педагогически, здравни и специализирани заведения; локални общински структури; държавни структури за закрила на детето и в организации, осъществяващи дейности по закрилата; специализирани социални институции и алтернативните им социални услуги в общността –

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

различни видове домове (за деца и възрастни в неравностойно положение), центрове (кризисни, рехабилитационни), жилища (преходни, наблюдавани и защитени), приюти и пр.; специалисти в сферата на социалното подпомагане, защита и подкрепа на деца и семейства, реализирано в държавния, неправителствения и частен сектор; организатори, ръководители и координатори на дейности със социална насоченост с деца и семейства, включително от рискови групи; експерти, изследователи и оценители по проекти и програми в сферата на социалните услуги за деца и семейства.

Обучението във всички магистърски програми във Факултета по педагогика завършва с разработване и защита на дипломна работа по профила на магистратурата. За разработването на съответна тема всеки студент избира научен ръководител, който е преподавател по свързана дисциплина от учебния план, посещавана от студента. Преобладаващата част от магистрите ни провеждат емпирично изследване за целите на дипломната си работа. Тъй като голяма част от тях са работещи, значително улеснено е изследването за тези, които се реализират в сфера, кореспондираща с темата им – както по отношение на избора ѝ, така и по отношение провеждането на проучванията. Дипломната си работа всеки защитава в определен за всички магистранти общ ден пред специална комисия към професионалното направление, в което е магистърската му програма. Веднага след успешната защита дипломантите могат да получат документ-удостоверение за завършването им, който да послужи например пред работодател, а официалното връчване на дипломите се извършва на специална церемония – промоция, която всеки факултет ежегодно прави за своите студенти в тържествена обстановка, конкретно Факултетът по педагогика – в периода на Климентовите дни през месец ноември.

Направеният преглед на традициите и постиженията в подготовката на магистри по социални дейности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ показва ориентация към ефективен модел на поддържане на високо ниво на

**Магистърските програми по Социални дейности
във Факултета по педагогика
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

приложна компетентност. Съдържанието, формите, методите на обучение в представените програми дават възможност на завършилите кадри да бъдат конкурентоспособни на пазара на труда, да развият в практиката си като социални работници, експерти и ръководители съвременния облик на модерната социална работа.

Използвана литература

- Магистърски програми на Факултета по педагогика – https://www.unisofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/fakultet_po_pedagogika/uchebna_dejnost_bakalavri_magistri_doktoranti_sdk/magist_rski_programi
- Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ (обн., ДВ, бр. 76 от 2002 г., посл. изм. ДВ, бр.79 от 2003 г.).
- Постановление № 215 за приемане на Наредба за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, Държавен вестник бр. 75/2004
- Прием за чуждестранни студенти. – https://www.unisofia.bg/index.php/bul/priem/priem_za_chuzhdestranni_studenti.
- Справочник за образователно-квалификационна степен „магистър“ 2016/2017 (2016).
Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София.
- Учебни планове на магистърски програми към ФП – СУ, действащи от учебната 2013/2014 г.

За автора:

Тони Манасиева е доктор по педагогика, доцент във Факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“. Ръководител на магистърска програма „Социална работа с деца и семейства“.
Заместник-декан по Учебна дейност ОКС „магистър“
Контакти: manasieva@mail.bg